

Klart språk i politiske saksdokumenter

KS 20.04.2026

En stor gjennomgang av språket i politiske saksdokumenter viser at kvaliteten er svært variabel og at drøfting av alternativer og konsekvenser ofte mangler. Dette kan være et demokratisk problem, sier forskerne.

På oppdrag fra KS har Menon Economics og NTB Atkitekst undersøkt språket og innholdet i politiske saksdokumenter i kommunene.

Oppsummert viser kvaliteten på dagens saksframlegg er variabel, og at særlig mangelen på alternativer og konsekvensdrøftinger er en demokratisk utfordring. Hele to tredeler av dokumentene diskuterer ikke alternative løsninger, og mer enn 40 prosent gir ikke tilstrekkelig oversikt over relevante fakta. Språket i mange saksframlegg er unødig komplisert, og lengden kan gjøre det vanskelig for folkevalgte å se essensen. Til sammen kan dette svekke både beslutningsgrunnlaget og tilliten mellom administrasjon og politikere – og i ytterste konsekvens undergrave lokaldemokratiet.

Bred undersøkelse

Rapporten bygger på fire datakilder: en litteraturgjennomgang, en landsdekkende spørreundersøkelse til kommunedirektører (med 116 svar og representativt utvalg), intervjuer med 18 kommuneledere, saksbehandlere og folkevalgte, og en omfattende KI-analyse av over 21 000 saksframlegg fra 229 kommuner.

Likevel fornøyd

De fleste kommunedirektørene er relativt fornøyde med kvaliteten på saksframleggene, men rapporten viser store variasjoner. Klarspråk framstår som en gjennomgående utfordring. Halvparten av kommunedirektørene anslår at færre enn 60 prosent av saksframleggene i deres kommune oppfyller språklovens krav om klart språk. Funnene peker på manglende drøfting av alternative løsninger og utilstrekkelige vurderinger av konsekvenser. KI-analysene avdekker mye bruk av passiv, mange rettskrivingsfeil og en del substantiveringer som gjør tekstene tunge å lese. Kommunedirektørene opplever likevel formen – språk, struktur og lengde – som bedre enn innholdet.

Seks kjennetegn på godt innhold

Gode saksframlegg kjennetegnes ved at:

- Teksten må være forståelig for lekfolk
- Saken må være tilstrekkelig belyst
- Saksframlegget må drøfte alternative løsninger
- Saksframlegget må vurdere konsekvenser
- Saksframlegget må beskrive bakgrunn og historikk
- Forslaget til vedtak (innstillingen) må være konkret og mulig å følge opp

Les rapporten [her](#).